

4. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг : Закон України від 22.09.2016 № 1540-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540-19>

5. Кисіль Л. Є. Деякі питання адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією. *Правова держава*. 2016. Вип. 27. С. 321-329.

6. Василенко О. Ю. Удосконалення засад адміністративної відповідальності за вчинення пов'язаних з корупцією правопорушень в Україні. *Правові новели*. 2023. № 19. С. 57-63.

Федорюк Людмила Василівна,

доцент кафедри оперативного-розшукової діяльності та національної безпеки Національної академії внутрішніх справ, доктор філософії в галузі права

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ СТРАХОВИХ ФОНДІВ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану перед Україною постає критична дилема: з одного боку, існує гостра потреба в оперативному та масштабному залученні державних страхових фондів, включно з фондами соціального забезпечення та резервами для забезпечення обороноздатності, соціального захисту та стійкості національної безпеки. З іншого боку, надзвичайні обставини призводять до загострення корупційних ризиків через спрощення процедур прийняття рішень, обмеження публічного контролю та інерцію застарілих механізмів моніторингу.

Саме тому, цільове та прозоре витрачання цих фінансових ресурсів є більше ніж просто питанням юридичної чи економічної доцільності. Це перетворюється на стратегічний імператив, безпосередньо пов'язаний зі збереженням національної безпеки та забезпеченням непохитної довіри з боку міжнародних донорів і партнерів. Відповідно, будь-яке нецільове використання чи зловживання коштами в період воєнного стану має розглядатися як пряма та неприпустима загроза стійкості державного апарату.

Цифровізація – це не лише про зручність, але й про економічну користь завдяки простоті та прозорості послуг. За даними дослідження компанії Civitta, щорічний антикорупційний ефект цифровізації державних послуг становить 7,4 млрд грн. Майже половина цих

коштів – 3,6 млрд грн – від перенесення в Дію найбільш схильних до корупції послуг [1].

Цифрова трансформація страхування базується на автоматизації та інноваціях у продажах. Штучний інтелект є перспективним інструментом для делегування рутинних завдань і прискореної обробки інформації. Вітчизняним компаніям слід активно імплементувати найкращі зарубіжні технології та практики. Застосування чат-ботів як автоматизованих страхових агентів дозволяє індивідуалізувати послуги відповідно до потреб клієнтів. Аналіз даних користувачів оптимізує комунікаційну стратегію, забезпечуючи персональний підхід і підвищуючи ефективність страхування ризиків. Таким чином, цифровізація призводить до якісного зростання стандартів страхових послуг та підвищення доступності (інклюзії) для всіх страхувальників.

Цифровізація документообігу – це життєво важливий компонент. Завдяки використанню електронних лікарняних, декларацій та страхових заяв, унеможлиблюється фальсифікація довідок, втрата важливої документації та зникнення справ, а також усувається необхідність прямої взаємодії з посадовими особами. Цей перехід суттєво знижує рівень корупційних ризиків, оскільки всі операції фіксуються та залишають незмінний цифровий слід, забезпечуючи повну прозорість доступу до документів.

Цифрові платформи дозволяють забезпечити прозору логіку руху коштів: від моменту подання заяви – до моменту нарахування та перерахування допомоги. Така прозорість створює передумови для громадського та інституційного контролю. Застосування аналітичних модулів і штучного інтелекту надає можливість виявляти аномалії у виплатах, дублювання отримувачів або підозрілі операції у режимі реального часу. У воєнних умовах це особливо важливо, адже від швидкості та точності контролю залежить не лише економія бюджету, а й довіра громадян до держави.

Цифровізація також підсилює взаємодію між державою та громадянами. Платформи «Дія», «Е-лікарняний», «Соціальна платформа» та інтегровані реєстри дозволяють людям отримувати послуги дистанційно, без особистих відвідувань установ. Це мінімізує можливість тиску, вимагання чи «прискорення» процедури шляхом корупційних практик. Система стає більш рівною та доступною, оскільки кожен громадянин отримує однакові можливості, незалежно від місця проживання та соціального статусу.

За прогнозами аналітиків, до 2035 року цифровізація найбільш схильних до корупції послуг може забезпечити зростання валового внутрішнього продукту України на 1%, адже заощаджені кошти бізнес і громадяни спрямовують на розвиток та інвестиції [2].

Очевидно, що діджитал-технології стрімко розвиваються, наближаючи еру віртуальних страхових компаній і розширюючи можливості мобільних страхових застосунків. Однак цей прогрес має й зворотний бік: зростання кіберризиків через відкритість ринку. У зв'язку з цим, протидія кіберзагрозам вимагає створення комплексної системи захисту. Отже, подальші дослідження цифровізації страхового ринку мають бути обов'язково сфокусовані на аналізі цих загроз та пошуку оптимальних шляхів реагування.

Цифровізацію відносять до нових шляхів формування та розвитку ринку страхування, що передбачає використання певного комплексу технологій та телекомунікаційних систем з метою стимулювання підвищення рівня якості обслуговування потенційних та постійних споживачів страхових послуг. До чинників, що спонукають подальший розвиток цифровізації страхового ринку, можна віднести націленість на трансформування суспільства у нове цифрове, діяльність якого базувалось би на застосуванні різного роду діджитал-технологій [3].

Тож надалі вектор роботи зрозумілий – ще більше послуг, ще більше реформ, ще більше цифровізації. Ми йдемо до того, щоб будь-яка взаємодія з державою була максимально прозорою і зручною. Зараз в роботі важливі антикорупційні сервіси, які змінюють цілі сфери життя держави [4].

Цифровізація державних страхових фондів – це фундаментальна антикорупційна стратегія. Її ключова роль полягає в усуненні людського фактору та автоматизації операцій, що гарантує прозорість усіх фінансових потоків. Це створює потужну основу для швидкого аудиту та безперервного моніторингу, ефективно мінімізуючи простір для зловживань. У період воєнного стану це перетворюється на стратегічну інвестицію у стійкість держави, ефективність соціальної політики та захист вразливих категорій населення. Подальший розвиток цифрових технологій, включно з використанням блокчейн-рішень, машинного навчання та біометричної ідентифікації, стане підґрунтям для формування системи, у якій корупційні ризики зведені до мінімуму, а кожна гривня державної допомоги спрямована саме тим, хто її потребує.

Таким чином, послідовна та глибока цифровізація державних страхових фондів в Україні є одним із найбільш дієвих превентивних антикорупційних механізмів, який зміцнює стійкість державної системи та довіру громадян навіть у найскладніший період воєнних випробувань.

Список використаних джерел

1. Цифровізація проти корупції – як Дія заощаджує державі 7,4 млрд грн на рік. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/technologies/tsifrovizatsiya-proti-koruptsii-yak-diya-zaoshchadzhuje-derzhavi-74-mlrd-grn-na-rik> (дата звернення 20.11.2025).

2. Цифровізація вразливих до корупції послуг. URL: <https://eef.org.ua/antykoruptsijnij-efekt-tsyfrovizatsiyi-2> (дата звернення 20.11.2025).

3. Горбачова О. М., Петрова А. М. Цифровізація страхового ринку України: основні проблеми та перспективи в умовах воєнного стану. *Сталий розвиток економіки*. 2025. №2 (53). С. 29–36. URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-4> (дата звернення 25.11.2025).

4. Як цифровізація знищує корупцію, економить гроші і час українцям. URL: <https://khoda.gov.ua/news/yak-tsyfrovizatsiia-znyshchuie-koruptsiuu-ekonomyt-hroshi-i-chas-ukraintsiam> (дата звернення 25.11.2025).

Федосєєва Карина Геннадіївна,

ад'юнтка денної форми навчання кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ

МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ОХОРОНИ АВТОРСЬКИХ ПРАВ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА УКРАЇНСЬКА ПРАКТИКА

Порушення прав інтелектуальної власності не обмежується виключно сферою культурної чи творчої діяльності, а безпосередньо впливає на функціонування економічних відносин, ринок інновацій, міжнародний імідж держави та рівень довіри до її інституцій. У цьому контексті кримінально-правові механізми захисту авторських прав мають розглядатися у зв'язку з феноменом корупції, яка істотно ускладнює ефективність їх застосування. Зв'язок між цими явищами не є прямий, але має системний характер: тінювий обіг контрафактної продукції стає можливим лише за умов лояльного або навіть сприяючого ставлення відповідальних органів, що, у свою чергу, є ознакою корупційних процесів у публічному секторі.